

OUDE KLEDING KRIJGT NIEUW LEVEN BIJ CIRTEX

Een leuke blouse voor een paar tientjes of nog een nieuwe spijkerbroek. Veel kledingkasten puilen uit. Maar het milieu betaalt hiervoor een hoge prijs. Het massale produceren, gebruiken en afdanken van kleding leidt tot CO₂-uitstoot, plasticsoep en vervuiling van grond en water. Dat moet anders, dachten ze bij Avri, Werkzaak Rivierenland en 2Switch. Met als resultaat Cirtex, waar afgedankte kleding wordt gesorteerd, hergebruikt of opnieuw verkocht.

Jaarlijks wordt er in de regio Rivierenland ruim 1,8 miljoen kilo textiel naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. Dat staat gelijk aan 8 kilo textiel per jaar per inwoner. Voorheen verdween dat textiel via een aantal tussenstations naar plekken waar je het niet wilt hebben. "Daar wilden we vanaf", zegt Walter Brouwer, directeur van Avri. "Er ontstond een idee om de kleding zelf te gaan sorteren om zo een circulaire textielketen te creëren. Kleding is geen afval, maar een grondstof die op verschillende manieren hergebruikt kan worden." De plannen werden steeds concreter en eind 2021 werd de coöperatie Cirtex (Circulair Textielcentrum Rivierenland) opgericht. Naast Avri, doen ook Werkzaak Rivierenland en 2Switch mee. Het gezamenlijk streven is om alle ingezamelde kleding te sorteren, verkopen of te verwerken tot grondstof voor nieuwe producten. "Niets gaat verloren", zegt Brouwer. "Zelfs van de vezels van poetslappen kunnen we producten maken zoals tassen, bedrijfskleding en buitenmeubels."

Cirtex draait al een jaar en de resultaten zijn goed. Zo goed zelfs, dat er een verhuizing gepland staat naar een hal die drie keer zo groot is. Vanaf 1 september is het circulaire textielsorteercentrum gevestigd aan de Morsestraat 41 in Tiel. Inmiddels sorteren en verwerken ongeveer 25 medewerkers via Werkzaak Rivierenland het afgedankte textiel. Cirtex biedt een volwaardige plek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. "Hier krijgen ze een kans om mee te doen in de maatschappij", zegt Theo Niënhaus, projectmanager bij Werkzaak Rivierenland. "Het sorteercentrum is een plek waar ze kunnen werken op hun eigen tempo onder werkomstandigheden die bij hen passen."

Ongeveer tien procent van de kleding is nog zo goed dat het verkocht kan worden. In de kringloopwinkels van 2Switch krijgen mooie spullen een tweede leven. "Kleding die nog een ronde mee kan, wordt bij Cirtex geprijsd en vervolgens verkocht in onze winkel in Tiel", zegt Huub Kwekkeboom, accountmanager bij 2Switch. "Daar blijft het maximaal zes weken hangen totdat het naar een andere winkel gaat. Cirtex past perfect binnen onze filosofie. Door kleding opnieuw aan te bieden, dragen we bij aan het verminderen van de immense afvalberg. En daarnaast streven we ernaar om ieder mens een waardevolle plek in de samenleving te geven."

'Ik heb weer een doel in mijn leven'

Het textiel dat niet voor wederverkoop geschikt is, wordt geleverd aan de samenwerkende partners i-did, Planq, CLS-Tex, Htex en Heigo. Zij maken van het vervezelde textiel middels ingenieuze processen nieuwe producten. Zo kan het zijn dat je oude T-shirt verwerkt wordt in een bankje en terechtkomt op een Pleintje van Morgen. "Met dit initiatief willen we toewerken naar een regionale circulaire economie", zegt Brouwer. "De bankjes en speeltoestellen worden gemaakt van gescheiden plastic, in combinatie met textiel. Zo wordt hergebruik tastbaar en ervaren mensen in hun eigen omgeving het belang van afval scheiden en de bijdrage die zij zo kunnen leveren aan de circulaire economie."

Iedereen doet mee, is het devies van Werkzaam Rivierenland. In het sorteercentrum van Cirtex is dat ook duidelijk voelbaar. De mensen die er werken zijn divers en enthousiast over hun werkplek.

Wendy (20) uit Tiel heeft haar droombaan gevonden. Kleding is haar passie en daar mag ze nu elke dag mee werken. Ook nog eens op slechts een half uurtje fietsen van haar huis, beter kan toch niet? "En de collega's zijn erg leuk", vult ze aan. "Ik wil hier niet meer weg." Wendy werkt bij Cirtex in Tiel via Werkzaam Rivierenland. Alle mensen bij Cirtex hebben hun eigen verhaal. Soms is het kledingsorteerbedrijf een tijdelijke bestemming en groeien ze door naar betaald werk. Anderen, zoals Wendy, hebben bij Cirtex hun plek gevonden. Een plek waar ze kunnen zijn wie ze zijn en kunnen werken op hun eigen tempo. Zoals Tonnie (61) uit Beneden-Leeuwen. Jarenlang bracht zij de ochtendkrant rond, totdat ze last kreeg van haar been. Fietsen met zware fietstassen was geen optie meer. Tonnie kwam thuis te zitten. "Mijn man werkt nog wel en ik vind het moeilijk om alleen te zijn", zegt Tonnie. "Nu heb ik weer een doel in mijn leven en ga met plezier naar mijn werk. En thuis heb ik ook weer wat te vertellen. Ik hoop dat ik hier tot aan mijn pensioen kan blijven." Deze ochtend staat Tonnie, net als Wendy, achter de lopende band. Kleding uit de kledingcontainers die in elk dorp te vinden zijn, passeert in een laag tempo. Aan de vrouwen de taak om alles wat voorbij komt te sorteren. Broeken gaan in de broekenbak en de jassen worden in de naastgelegen bak gegooid. "We werken niet altijd op dezelfde plek", zegt Tonnie. "'s Ochtends spreken we af wie wat gaat doen. Die afwisseling is fijn." Dat vindt Wendy ook. "Ik werk graag aan de sorteertafels. Daar zie ik zoveel leuke kleding voorbij komen. Te vaak pik

ik er iets uit dat ik zelf nog wel kan gebruiken", lacht ze. Aan het begin van de lopende band staat Fayz (42) uit Tiel. Hij maakt de zakken open en legt de kleding op de band. Een aantal jaren geleden bezorgde hij nog pakketjes. Totdat hij last kreeg van zijn rug. "Ik kon mijn werk niet meer doen. Sinds mei werk ik via Werkzaam hier. Het is geen zwaar werk en ik kan staan en zitten wanneer ik wil. Dat is ideaal." Fayz heeft al plannen voor de toekomst. Hij wil later eigen baas worden, het liefst in de beveiliging. Binnenkort start hij met een opleiding. "Dit is een fijne tussenoplossing. Ik bouw hier mijn uren op totdat ik weer volledig aan de slag kan gaan." Als alle kleding gesorteerd is, wordt gekeken welke stukken nog een tweede leven kunnen krijgen. Deze worden geprijsd en verkocht in een van de winkels van 2Switch. Bianca (47) van 2Switch en Nadia (27) hebben een prijslijst voor hun neus en keuren de kledingstukken. "We kijken naar kwaliteit en of het merkkleding is", zegt Nadia. "En natuurlijk naar wat voor kledingstuk het is. Dan zoeken we de prijs op in de prijslijst." Nadia werkte voorheen bij de Jumbo totdat ze in de ziektewet belandde. Inmiddels heeft ze het bij Cirtex zo goed naar haar zin, dat ze hier wil blijven. "Ik heb een vast urencontract waar ik blij mee ben." Als laatste heeft Wendy nog wel een oproep voor de lezers. "Gooi geen afval of troep in de textielcontainer. Alles komt bij ons op de lopende band en dat is soms erg vies en niet leuk. Willen jullie daar beter op letten?"